

Az élelmiszer-fogyasztás alakulása, 2007

A tartalomról

- 1 Az állati eredetű élelmiszerek fogyasztásának alakulása
- 2 A zsiradékfogyasztás alakulása
- 2 A növényi termékek fogyasztásának alakulása
- 2 A szeszesital-fogyasztás alakulása
- 3 A tápanyagfogyasztás alakulása

A lakossági élelmiszer-fogyasztás egyik jellemzője az elfogyasztott élelmiszerek természetes mértékegységben kifejezett mennyisége.

Számavétele több módszerrel is lehetséges. Ez a kiadvány az élelmiszermérlegek alapján számított fogyasztási adatokat adja közre.

Az élelmiszerek alapvető csoportjaira számított mérlegek az élelmiszerkészítményeket alapanyagra átszámítva tartalmazzák. A kiadvány egyidejűleg tájékoztat a fogyasztás mögött meghúzódó termelési, külkereskedelmi folyamatok főbb elemeiről is.

1. tábla

Az egy főre jutó élelmiszer-fogyasztás alakulása

Élelmiszer	1980	1990	2000	2006	2007	2002– 2006 átlaga	2007 az előző év százaléká- ban
	kg						
Hús*	71,8	73,1	70,2	65,9	63,2	–	95,9
Hal	2,1	2,7	3,0	3,7	3,8	3,4	102,7
Tej	166,2	169,7	160,6	163,1	163,5	153,3	100,2
Tojás	17,6	21,6	15,3	15,6	15,4	16,3	98,7
Zsiradék	30,5	38,6	39,0	37,7	37,4	37,7	99,2
Liszt és rizs	115,2	110,3	94,1	92,0	88,3	91,0	96,0
Burgonya	61,2	61,0	64,0	61,8	59,7	65,3	96,6
Cukor és méz	38,2	38,6	33,6	32,5	31,4	32,7	96,6
Zöldségfélék és gyümölcsök*	154,6	155,4	217,7	210,6	194,1	204,1	92,2
Egyéb növényi eredetű élelmiszer	4,2	3,3	4,1	4,4	4,4	4,5	100,0
Összesen	661,6	674,3	701,6	687,3	661,2	–	96,2

*Lásd módszertant.

A mérlegekből számított egy főre jutó összes élelmiszer-fogyasztás Magyarországon 2007-ben 661 kg volt. Ezen belül az állati eredetű termékek együttes fogyasztása 1 százalékkal mérséklődött; a növényi termékek közül 3–4 százalékkal csökkent a cereáliák, a cukor és a burgonya, 7 százalékot meghaladó mértékben esett vissza a zöldségfélék és gyümölcsök fogyasztása. A korábbi évekhez hasonlóan kissé nőtt a halfogyasztás; zsiradékokból és az egyéb növényi eredetű termékekből pedig ugyanakkora mértékű volt. 2007-ben az előző öt év átlagához képest tejből és halból egy főre vetítve 7–12 százalékkal több, tojásból, burgonyából, zöldségfélékből és gyümölcsből 5–9 százalékkal kevesebb fogyott. A zsiradékfogyasztás mennyisége gyakorlatilag megegyezett 2002–2006 átlagával.

Az állati eredetű élelmiszerek fogyasztásának alakulása

Az **egy főre jutó hazai húsfogyasztás 2007-ben 63 kg volt**, közel azonos a két évvel korábbi mennyiséggel, **viszont 4 százalékkal kevesebb** a 2006. évinél.

Az egy főre jutó **baromfi-hús-fogyasztás 2007-ben 29 kg volt**. A baromfi-hús fogyasztói ára éves viszonylatban 17 százalékkal emelkedett, miközben a sertéshúsé 1 százalékkal csökkent.

A baromfi-hús termelése a fogyasztással párhuzamosan 2 százalékkal mérséklődött, az export több mint 10 százalékkal bővült. A baromfi-hús-import a fogyasztás több mint egytizedét teszi ki, az arány egy év alatt gyakorlatilag változatlan maradt.

A **sertéshús-fogyasztás 2007-ben** (28 kg/fő) az előző két év enyhe növekedését követően **nem változott**.

A sertéshústermelés 2007-ben mérsékelten (2,5 százalékkal) nőtt, 8 százalékkal bővült az export, alig érzékelhetően csökkent a behozatal.

A belföldi felhasználásból változatlanul 30 százalékot tett ki az import-sertéshús.

Az Európai Unióban továbbra is rendkívül alacsonynak számító hazai **marhahús-fogyasztás 2007-ben** egy főre vetítve **3,3 kg** volt. Részesedése az összes húsfogyasztásból 2003 óta 5 százalék körül állandósult.

A marhahústermelés 3 százalékos növekedése mellett az export közel egyötödével meghaladta az előző évit, az import 6 százalékkal csökkent.

Az egy főre jutó halfogyasztás 2007-re 3,8 kg-ra emelkedett; több mint 10 százalékkal volt magasabb 2002–2006 átlagánál.

A hazai édesvízi-hal-termelés egy év alatt 3 százalékkal bővült, a fogyasztásnak mintegy felét kitevő import 2 százalékkal mérséklődött.

A hús- és halfogyasztás együttesen – súlyban számolva – változatlanul az összes élelmiszer-fogyasztás egytizedét adja.

Az egy főre jutó **tojásfogyasztás** (270 darab, illetve 15,4 kg) **2007-ben** éves viszonylatban **alig érzékelhetően mérséklődött** (1,3 százalékkal), és 5,5 százalékkal maradt el az előző öt év fogyasztásának átlagos mennyiségétől.

Az étkezési tyúktojás termelése egy év alatt a fogyasztással párhuzamosan 1,4 százalékkal csökkent, miközben az importtojás mennyisége 4,5 százalékkal nőtt.

Az élelmiszer-fogyasztás negyedét kitevő **tej- és tejtermék-fogyasztás** (163,5 kg/fő) 2006-hoz képest gyakorlatilag **nem változott**, ugyanakkor jelentősen (7 százalékkal) túllépte az előző öt év átlagát.

2. tábla

Egy főre jutó húsfogyasztás alakulása és megoszlása

Húsféleség	1980		1990		2000		2006		2007	
	kg	%	kg	%	kg	%	kg	%	kg	%
Marha- és borjúhús	9,6	13,4	6,5	8,9	4,3	6,1	3,4	5,2	3,3	5,2
Sertéshús	40,2	56,0	38,8	53,1	28,0	39,9	27,9	42,3	27,6	43,7
Baromfihús	18,1	25,2	22,8	31,2	33,7	48,0	30,8	46,7	28,7	45,4
Egyéb hús	0,9	1,3	1,0	1,4	1,1	1,6	1,0	1,5	1,1	1,7
Belsőség	3,0	4,2	4,0	5,5	3,1	4,4	2,8	4,2	2,5	4,0
Összesen	71,8	100,0	73,1	100,0	70,2	100,0	65,9	100,0	63,2	100,0

A hazai tejtermelés éves viszonylatban stagnált, a tej- és tejtermékek behozatala és kivitele is átlagosan közel egyötödével emelkedett.

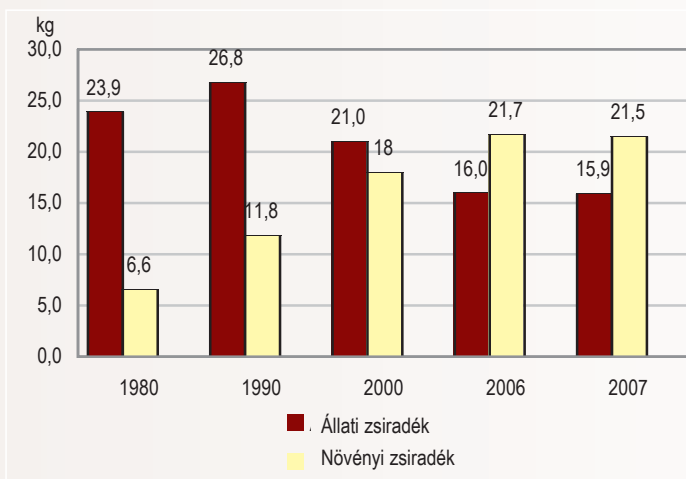
Az export háromnegyedét a tej adja, az importból fele-fele arányban részesedik a tej, illetve a tejtermékek. Az importon belül egy év alatt 60 százalékkal nőtt a tej, átlagosan 20 százalékkal a tejtermékek behozatala.

A zsiradékfogyasztás alakulása

Az egy főre jutó összes zsiradékfogyasztás 2006-hoz és a megelőző öt év átlagához képest is változatlanak tekinthető. Ezen belül éves viszonylatban sem az állati (16 kg/fő), sem a növényi zsiradékok (21,5 kg/fő) fogyasztásában nem történt lényeges elmozdulás. Az állati zsiradékok több mint 80 százalékát kitevő sertézsírból (13 kg/fő) és vajból (1 kg/fő) a 2006. évi szinten maradt a fogyasztás, a baromfiszíré kissé növekedett (1,8 kg/fő). A vizsgált időszakban az étolajfogyasztás (14 kg/fő) 3 százalékos bővülését ellensúlyozta a margarin fogyasztásának (7,4 kg/fő) egy főre jutó 0,5 kg-os csökkenése.

1. ábra

Egy főre jutó zsiradékfogyasztás alakulása, 1980–2007

A növényi termékek fogyasztásának alakulása

Az egy főre jutó liszt- és rizsfogyasztás (88 kg/fő) 2007-ben a 2003. évi szintre csökkent: 4 százalékkal maradt el az előző évitől, 3 százalékkal 2002–2006 átlagától. Ezen belül a 2005 óta mérséklődő egy főre jutó lisztfogyasztás 82 kg volt. Rizsből változatlanul 6 kg-ot fogyasztottunk egy főre vetítve.

Az egy főre jutó **burgonyafogyasztás** 60 kg volt. A magyar fogyasztás mértéke egynegyedével maradt el az Európai Unió átlagától.

A kereslet alakulását befolyásolta, hogy a burgonya fogyasztói ára a 2006. évi 73 százalékos emelkedés után 2007-ben tovább nőtt: 45 százalékkal.

A burgonyatermés gyakorlatilag megegyezett az előző évivel, a friss és feldolgozott burgonya importja 1,5 százalékkal mérséklődött.

A **cukor- és mézfogyasztás** folyamatosan csökken. Cukorfogyasztásunk 2007-ben fejenként **1 kg-mal, 31 kg-ra mérséklődött**. Ez a mennyiség ugyanannyi, mint 2005-ben volt, de 4 százalékkal elmarad 2002–2006 átlagától.

A cukortermelés egy év alatt – közel 40 százalékkal – 226 ezer tonnára esett vissza, ami már nem fedezi a hazai cukorfogyasztást.

Az összes élelmiszer-fogyasztás 30 százalékát képező **egy főre jutó zöldség- és gyümölcsfogyasztás 2007-ben 194 kg-ot tett ki; ez közel 8 százalékos csökkenés az egy évvel korábbihoz képest**, és 5 százalékkal alacsonyabb a megelőző öt év átlagánál. A zöldség- és gyümölcsfogyasztás 60 százalékát képviselték a zöldségfélék (117,6 kg), 40 százalékát a gyümölcsök (76,5 kg).

A hazai gyümölcsstermés 2007-ben rendkívül gyenge volt, az egyébként kiemelkedő 2006. évi betakarítás 42 százalékára esett vissza. A hazánkban is természetesen gyümölcsök importja háromszorosára, a délgyümölcsöké közel 10 százalékkal nőtt.

A délgyümölcsök fogyasztásának aránya a 2006. évi 18 százalékról 23 százalékra emelkedett. A 2007-ben elfogyasztott összes gyümölcs közel 40 százaléka származott importból.

2007-ben a zöldségtermelés gyakorlatilag megegyezett az előző évivel, az export 15 százalékkal bővült, miközben a behozatal 10 százalékkal csökkent. A zöldségfogyasztás egy év alatt 2 százalékkal mérséklődött.

Az importzöldségek aránya a fogyasztásból 20 százalékot tett ki.

A szeszesital-fogyasztás alakulása

Az egy főre jutó **szeszesital-fogyasztás** 2007-ben 11,2 abszolút literrel¹ 10,7 literre csökkent. Ezen belül az egy főre jutó **borfogyasztás** (28,5 l) 5 literrel visszaesett, a **sörfogyasztás** (77,8 l) 3,6 literrel emelkedett.

Az **égetettszeszesital-fogyasztás** 3,6 abszolút literrel 3,5 literre csökkent egy év alatt.

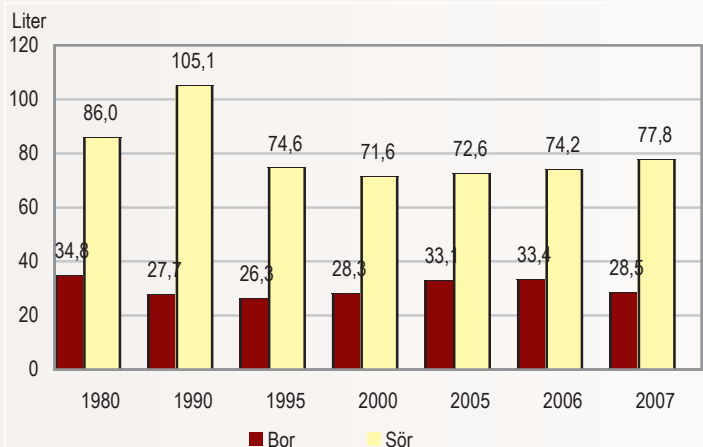
Az **egy főre jutó borfogyasztás** 2007-ben a korábbi évekkel ellentétben nem érte el a 30 litert. A fogyasztás mennyiségi csökkenését ellensúlyozza viszont a minőségi borok arányának növekedése (60 százalék).

A bortermelés 2007-ben enyhén (2,5 százalékkal) emelkedett az egyébként alacsonynak számító egy évvel korábbi mennyiséghez képest. A borexport közel 10 százalékkal csökkent, szemben a jelentősen növekvő behozattal; és míg 2004-ben az elfogyasztott borok mindössze 2 százaléka származott importból, addig 2007-re ez az érték a fogyasztás tizedére nőtt.

1 100⁰-os szesze átszámítva.

2. ábra

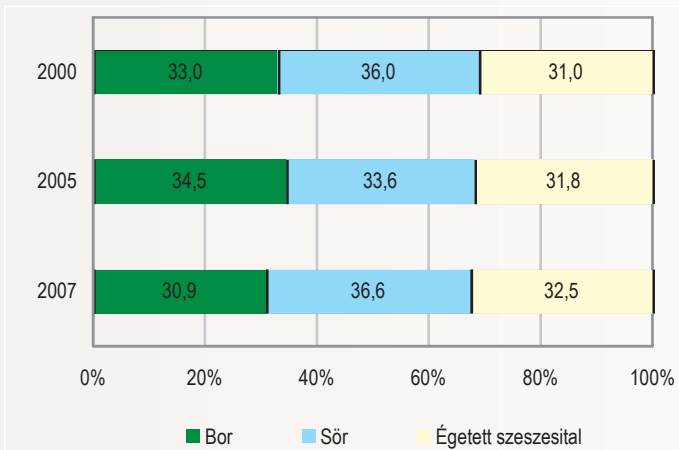
Bor és sör egy főre jutó fogyasztásának alakulása, 1980–2007

Magyarország a 28,5 literes egy főre jutó borfogyasztással az Európai Unióban az első tíz ország között van.

3. ábra

Az egy főre jutó szeszesital-fogyasztás megoszlása, abszolút liter

Az **egy főre jutó sörfogyasztás** éves viszonylatban (5 százalékkal) 77,8 literre emelkedett.

A sörtermelés növekedési üteme megegyezett a fogyasztásával, miközben az elfogyasztott sör közel tizedét kitevő import az előző évi szinten maradt.

A lakosság szeszesital-fogyasztásának szerkezetében – abszolút literben mérve – csökkent a bor és növekedett a sör, valamint az égetett szeszes italok fogyasztának aránya.

A tápanyagfogyasztás alakulása

Az élelmiszerek fogyasztásából eredő egy főre jutó napi **tápanyagfogyasztás** mennyisége 13 375 kJ volt, mely az ajánlott mennyiséget egyötödével haladta meg. A termékcsoportok arányai az energiabevitelben nem változtak, így a hazai fogyasztás több mint felét a cereáliák és a zsiradékok fogyasztása jelentette, a hús, hal, tej, tojás termékkör a fogyasztás közel negyedét, a cukor- és mézfogyasztás a tizedét képezte, az alacsony kalóriatartalmú zöldség- és gyümölcsfélék – beleértve a burgonyát és az egyéb növényi eredetű élelmiszereket – pedig 13 százalékát adták a napi tápanyagfogyasztásnak.

3. tábla

Egy főre jutó napi tápanyagfogyasztás

Megnevezés	2005	2006	2007	Ajánlott*
Energia, kJ	13 719	13 740	13 375	10 886
Fehérje, g	105	105	101	80
Zsír, g	144	148	147	85
Szénhidrát, g	395	387	372	370

* Táplálkozás-élettani ajánlás felnőtt részére, közepes igénybevételnél.

A napi tápanyagfogyasztásban a **fehérjebevitel egy év alatt 4 grammal, a szénhidrátbevitel 15 grammal csökkent, a zsiradékfogyasztás gyakorlatilag nem változott.** A napi szénhidrát-fogyasztás megfelel az optimális mennyiségnek, a fehérjefogyasztás egynegyedével, a zsírfogyasztás háromnegyedével több az ajánlott mennyiségnél.

Információk:

[Táblázatok](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

Agnes.Polgar@ksh.hu

Telefon: 06–46–518–270

informacioszolgalat@ksh.hu

www.ksh.hu